

Bij de Londense broker IDT weten ze al snel dat ze met Navinder Singh Sarao iets heel bijzonders in huis hebben gehaald. Vanaf zijn binnenkomst in 2003 zit de derivatenhandelaar acht uur achtereen aan zijn bureau, ver weg in de hoek van de handelsvloer. Op zijn hoofd grote rode oorbeschermers, eigenlijk bestemd voor bouwvakkers. Zijn neus duwt hij bijna in zijn handels scherm. Hij zegt niets, kijkt niet op of om. Het enige dat beweegt is zijn rechterarm met computermuis, die razendsnel heen en weer gaat terwijl zijn vingers op en neer bewegen alsof hij het derde pianoconcert van Rachmaninoff speelt.

Navinder Singh Sarao, roepnaam Nav, wordt later door de Amerikaanse financiële autoriteiten gezien als een van de veroorzakers van de flash crash van 6 mei 2010. Op die dag verloren de Amerikaanse aandelenbeurzen in een paar minuten — ongeveer tussen 13.40 en 13.45 uur lokale tijd — zo'n \$1000 mrd aan waarde.

De onverklaarbare flash crash en het boek *Flash Boys* van Michael Lewis over 'high frequency trading' dat niet lang daarna uitkwam, voedde politieke en maatschappelijke bezorgdheid. Het lukte de Amerikaanse autoriteiten namelijk maar niet de precieze oorzaak van de kracht te achterhalen. Ze onderzochten de flitshandelaren die Michael Lewis in zijn boek had beschreven: grote internationale market makers die met een budget van honderden miljoenen met door algoritmes gestuurde transacties de stabiliteit van de markten zouden ondermijnen.

Maar na vijf jaar onderzoek kwamen ze uit in Hounslow, een buitenwijk van Londen onder de aanvliegroutes van Heathrow. Daar werd Navinder Singh Sarao, dan 36, op een dinsdagochtend in april 2015 van zijn bed gelicht door de Londense politie en de Amerikaanse opsporingsdienst FBI.

Hij werd beschuldigd van marktmanipulatie. Hoewel de Amerikaanse autoriteiten benadrukten dat Nav niet in zijn eentje verantwoordelijk was voor de flash crash, ging die nuance verloren in de nieuwswaarde die op zijn arrestatie volgde. De 'veroorzaker van de flash crash' was gevonden. Na de Wolf of Wall Street had de

internationale financiële wereld er een super-schurk bij: de *Hound of Hounslow*.

TREURIG VERHAAL

Het treurige verhaal van Nav wordt pakkend beschreven in het boek *Flash Crash*, van de Britse Bloomberg-journalist Liam Vaughan, dat drie weken geleden werd gepubliceerd. 'Wanted: trainees derivatenhandel', is de openingszin. Het is de advertentie die Nav leest in de Evening Standard en hem doet besluiten de gok te wagen. Ondanks dat hij te laat komt op zijn sollicitatiegesprek, zijn gesprekspartner niet in de ogen durft aan te kijken en een pak draagt dat lijkt te zijn samengesteld uit twee bijeengeraapte delen, wordt hij aangenomen.

Later, na zijn arrestatie in 2015, wordt geconstateerd dat Nav lijdt aan een ernstige vorm van asperger. Voor zijn werk als derivatenhandelaar heeft hij de juiste karaktereigenschappen. Hij weet extreme intelligentie te koppelen aan zeldzame emotionele controle en al snel blijkt dat hij veel betere resultaten boekt dan de handelaren om hem heen. 'Ik weet dat het idioot klinkt', zegt een oud-collega in het boek. 'Maar hij leek wel een robot uit de sciencefictionserie Westworld, of Neo uit *The Matrix*. Hij observeerde de markt niet, hij zat er middenin.'

In het dagelijks leven is Nav wat wereldvreemd, verlegen en verstrooid. Hij woont nog thuis bij zijn ouders en leeft op broodjes visburger van de McDonald's. Naar kantoor draagt hij een joggingbroek met versleten Fila-truien, dagen achtereen dezelfde. Hij valt regelmatig van zijn motor en vergeet soms zijn helm af te zetten als hij aan zijn computer zit en met handelen begint.

Bij IDT kan dit. Independent Derivative Traders is geen grootmacht in de Londense City. Sterker nog: maar weinig handelaren in het

'Hij leek wel Neo uit *The Matrix*', zegt een oud-collega. 'Nav observeerde de markt niet, hij zat er middenin'

financiële centrum van Europa hebben er ooit van gehoord. Het is gevestigd in Waitrose, een buitenwijk van Londen, in een kantoor boven een lokale supermarkt. Om binnen te komen, moet je de trap nemen achter in de winkel.

De handelsvloer wordt vooral bevolkt door gelukzoekers en Paulo en Marco Rossi, de eigenaren van IDT, weten dat. Zij verdienen hun geld door transactiekosten en een winstpercentage te innen bij de succesvolle handelaren. Het kapitalisme in een zeer pure vorm: wie geld

oplevert mag blijven. Wie geen geld weet te verdienen met zijn effectentransacties en Paul en Marco niet kan terugbetalen, staat binnen een paar maanden werkloos op straat.

Nav niet. Met het aan- en verkopen van derivaten handelt hij in zeven jaar een winst van \$70 mln bijeen. Zijn enorme succes lijkt hem weinig te doen. Zelf zegt hij daarover tegen een vriend: 'Het is een stuk makkelijker als je niet echt om geld geeft. Zie het als een computerspel. Je speelt het om te winnen, maar het is een bonus als je ervoor betaald wordt. Als ik het niet leuk vond, was ik er allang mee gestopt.'

Nav handelt vooral in E-mini futures op de S&P 500-index: termijncontracten die anoniem afgesloten worden op de beurs van Chicago. Hij gaat veelal 'short', met een anonieme order, en speculeert daarmee op een daling van de grootste Amerikaanse beursindex. Het meest verdient hij dus als de onrust in de markten groot is. Daarom probeert hij zelf wat extra onzekerheid te creëren, waarmee hij een dunne lijn in de effectenhandel overschrijft.

Na het opbouwen van zijn anonieme shortpositie verstuurt Nav namelijk met een op maat gemaakt computerprogramma heel veel wél zichtbare verkooporders op dezelfde S&P 500-futures. Die orders komen in het orderboek van de beurs terecht, achteraan in de rij van andere potentiële beursorders. Nav's zichtbare orders zijn zo groot, vaak honderden miljoenen, dat hij niet wil dat ze echt uitgevoerd worden. Dat zou hem financieel nekken. Dus als Nav in de rij opschuift naar voren en zijn order bijna aan de beurt is, trekt zijn computerprogramma hem er net op

tijd uit. Om daarna een nieuwe order achter in de rij te zetten.

Met deze neporders wil Nav de andere handelaren voor de gek houden. Hij wil hen laten geloven dat er veel meer grote verkopers in de markt zijn dan er in werkelijkheid rondlopen. Dat ze geloven dat de index gaat dalen en uit angst zelf op de verkoopknop drukken. *Spoofing* heet dat, een activiteit die pas strafbaar is sinds de invoering van de Dodd Frank-wet in 2010.

Ook in de ochtend van donderdag 6 mei 2010, de dag van de flash crash, speelt hij dit spelletje. Hij is inmiddels overgestapt naar een andere broker, CFT, en handelt die dag vanuit zijn slaapkamer in zijn ouderlijk huis in Hounslow. Daar staat een computer met twee beeldschermen en een muis. Meer heeft Nav niet nodig. Hij heeft er zin in: de dag ervoor verdiende hij nog \$485.185. De dag daarvoor \$876.823.

Europa staat begin mei 2010 aan het begin van de schulden crisis. Europese overheden kampen met enorme overheidstekorten, een diepe recessie en nauwelijks te onderdrukken sociale onrust. Vooral Griekenland staat er slecht voor. Op 2 mei zijn de Europese Unie, het IMF en de ECB het land te hulp geschoten met een steunpakket van \$145 mrd. Een paar dagen later zijn beleggers bang dat binnenkort Italië, Spanje en Portugal aan de beurt zijn.

Overal ter wereld dalen de beursindices, zo ook de S&P 500. Tot 19.40 uur 's avonds Londense tijd, 13.40 uur in Chicago, verstuurt Nav voor \$3,4 mrd aan nep-orders naar de beurs. Dan stopt hij opeens. Terwijl de S&P 500-index door daalt, zet Singh Sarao zijn computer uit. Waarom hij halverwege zo'n heftige beursessie stopt, is niet duidelijk. Misschien roept zijn moeder hem voor het avondeten, misschien heeft hij genoeg verdiend die dag. Zijn dagbalans als hij stopt met handelen: een winst van \$879.018.

Daarna gaat het pas echt mis op de beurs. In een paar minuten tijd, ongeveer tussen 13.40 en 13.45 uur lokale tijd, daalt de S&P 500-index zo'n 5%. Dat is meer dan gedurende de rest van de handelsdag.

Om beleggers van de schrik te laten bekoemen legt de beurs in Chicago om precies 13.45 uur de handel vijf seconden stil. Die vijf lange tellen zijn genoeg, want als de beurs weer open gaat, zijn de handelscomputers uitgerateld en hebben de handelaren besloten dat de daling veel te ver is doorgeschoten. De koersen vliegen omhoog en de miljardenverliezen worden net zo snel goedge maakt als ze waren ontstaan.

BUITEN BEELD

Dit gebeurt dus allemaal als de *Hound of Hounslow* met zijn ouders aan de eettafel zit of een balletje trapt met zijn oude schoolvrienden. Of iets anders doet. Eén ding maakt het boek van Vaughan wel duidelijk: je kunt Nav van heel veel dingen de schuld geven, maar tijdens de apotheose van de flash crash zit hij niet te handelen.

Singh Sarao komt daarom dan ook niet in beeld als de Amerikaanse beursautoriteiten de mysterieuze ineenstorting van de aandelenbeurzen in die paar onnavolgbare minuten van 6 mei 2010 gaan onderzoeken. Ze kijken namelijk vooral naar die laatste minuten en naar transacties die werkelijk zijn uitgevoerd, niet naar

Het Londense huis van de Singh Sarao's

alle transacties die gecancelled zijn. En als je daar naar kijkt, is Nav maar een kleine vis.

Pas als een andere handelaar, in het boek Mr. X genoemd, in 2012 zijn eigen risicosysteem test met alle orders van die krankzinnige handelsdag in mei 2010, komen de gecancelde transacties van Singh Sarao bovendien. Mr. X geeft zijn bevindingen door aan beurstoezichthouder Commodity Futures Trading Commission (CFTC), wat leidt tot Singh Sarao's arrestatie drie jaar later.

Nav wordt in 2015 beschuldigd van 22 verschillende overtredingen en door Groot-Brittannië uitgeleverd aan Verenigde Staten. Daar bekennt hij uiteindelijk schuld op één aanklacht: *spoofing*.

In ruil voor strafvermindering helpt hij daarna de Amerikaanse autoriteiten met het opsporen van beursfraudeurs. Afgelopen januari werd hij uiteindelijk veroordeeld tot één jaar huisdetentie, dat hij uitzit bij zijn ouders in Londen. Zijn miljoenen zijn, naar verluidt, verdwenen in de zakken van discutabele financiële adviseurs die hem toepredementen beloofden met investeringen in Schotse windmolenparken en de handel in koffiebonen.

MINUSCUUL RADERTJE

Na jarenlang onderzoek en nu het boek van Vaughan is nog steeds niet duidelijk wie of wat precies de flash crash heeft veroorzaakt. Het was in ieder geval niet Navinder Singh Sarao. Hij was die dag aan het werk en deed dingen die niet waren toegestaan. Maar hij was een minuscuul radertje in de enorme motor van de financiële markt.

Alle onderzoeken hebben wel duidelijk gemaakt dat de koersdalingen in die cruciale minuten van 6 mei 2010 werden versterkt door technische fouten en computers met algoritmes van flitshandelaren, die nog op volle toeren draaiden toen Nav zijn computer allang had uitgezet — en die de laatste tien jaar meer en meer invloed hebben gekregen.

Dat Nav als enige veroordeeld is, lijkt vooral te maken te hebben met zijn positie als buitenstaander in de wereld van de internationale beurshandel. Een wat wereldvreemde, verlegen jongen die ergens in een buitenwijk van Londen handelt alsof hij een computerspelletje speelt: de ideale zondebok.

Navinder Singh Sarao bekende schuld aan 'spoofing'.

FOTO'S: CARL COURT/GETTY IMAGES

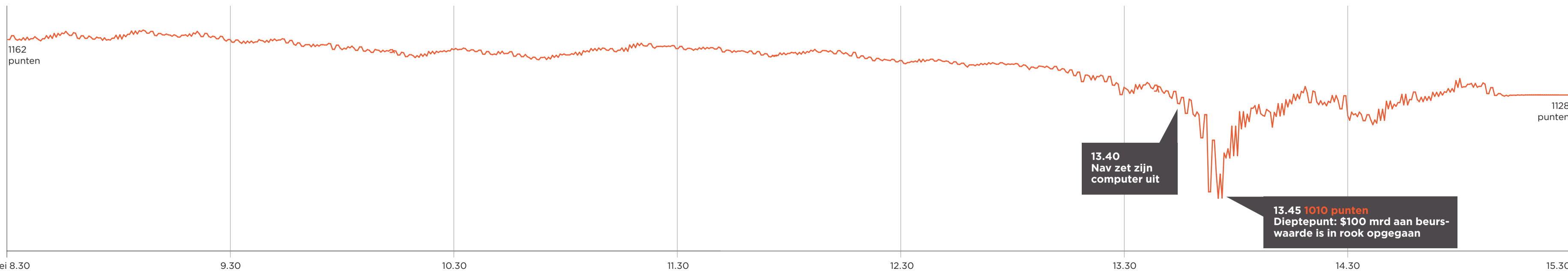

Flash Crash door Liam Vaughan, uitgeverij Harper Collins UK, €17,99

MARKTEN

De ideale zondebok

Vanuit zijn slaapkamer bij zijn ouders in Londen handelde Navinder Singh Sarao met honderden miljoenen dollars tegelijk op de beurs in Chicago. Hij werd veroordeeld voor het veroorzaken van de mysterieuze 'flash crash' van 2010. Een nieuw boek onthult details over 'Nav' en zijn rol in de crash waarbij in een paar minuten \$1000 mrd aan beurskapitaal verdampte.

- Hiep hpi**
- Op donderdagmiddag 6 mei 2010 verdampte in een paar minuten zo'n \$1000 mrd aan beurskapitaal.
 - Na een lange zoektocht pakte de FBI in 2015 in Londen Navinder Singh Sarao op voor het veroorzaken van de flash crash.
 - Hij zou met nepverkoop ter waarde van honderden miljoenen de paniek hebben veroorzaakt die tot de crash leidde.